

**A Magyar Köztársaság
Alkotmánybírósága**

Budapest
Donáti u.35-45.
1015

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Budapest, 2009. május 20.	
MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGA	
Ikt.szám: 739/2009	
Ügyszám: 566 / B / 2009 / 1	
Érkezett: 2009 MAJ 22.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: -	Juu

A [REDACTED] az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII.Tv.1.§.b) pontja, 21.§.(2) bekezdése és 37.§-a értelmében a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló **2009. évi XXIX. tv. 3. és 4.§-ai alkotmányellenességének utólagos vizsgálatát kezdeményezem**, és – mivel a bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásairól, valamint megszűnéséről szóló rendelkezések kihatnak a törvény majdnem minden rendelkezésére – **a törvény egészének megsemmisítését indítványozom.**

Álláspontom szerint a kifogásolt törvény elsődlegesen sérti az Alkotmány 15.§-ban a házasság és a család védelmét mint alapintézményt deklaráló alapelvet, ezen túlmenően pedig a demokratikus jogállamiságból következő jogbiztonság sérelme miatt a 2.§.(1) bek-ben, valamint a 70/A.§-ban foglaltakat is. A törvény meggyőződésem szerint ellentétes az Alkotmánybíróság 154/2008 (XII.17.) AB határozatával, illetve a 14/1995 (III.13.) AB határozatában rögzített iránymutatással is.

1./

Az Alkotmány 15.§-ban foglalt alapelv, és pedig hogy a Magyar Köztársaság védi a házasság és a család intézményét, az Alkotmánybíróság ismételten, és következetesen képviselt álláspontja szerint olyan alapintézményt jelent, amely intézmény hagyományos rendeltetésénél fogva is férfi és nő gyermekek születését és felnevelését célzó, tartós kapcsolatát jelenti, ekként egyértelműen pozitívan megkülönböztetendő minden más párkapcsolati formától. Az életben ugyanis nemcsak élettársi, hanem egyéb, igen értékes, támogatásra érdemes párkapcsolatok is léteznek (pl. magukra maradt testvérek, vagy szülő és felnőtt gyermeke egymást támogató együttélése), amelyekhez képest azonban csak a házasság intézménye – a társadalom jövőjét jelentő gyermek lehetséges megszületésének és felnevelésének keretében – élvezhet nagyobb védelmet. Amíg az Alkotmány a házasságot, mint kiemelt alapjogot védi, addig más kapcsolati formák szabályozásának, és védelmének lehetősége az 54.§ (1) bek., illetve a 70/A. § az emberi méltóságnak, illetve a jogegyenlőségnek szintén Alkotmányban rögzített elveiből vezethető le. Álláspontom szerint tehát pusztán az Alkotmány felépítéséből, szerkezetéből is az következik, hogy a házasság és a család jogintézményét külön, más formáktól megkülönböztetve, azokkal össze nem mosható módon kell szabályozni.

Nyilvánvaló, hogy a sérelmezett törvény e kötelezettségének nem tett eleget, így sérültek az Alkotmány felhívott rendelkezései, változatlanul ellentétesek továbbá az Alkotmánybíróság 154/2008(XII.17.) AB határozatának iránymutatásával.

A 2009.évi XXIX. tv. a bejegyzett élettársi kapcsolatok keretében az azonos neműek viszonyát rendezi. Az egyes jogkövetkezmények vonatkozásában azonban – majdnem szó szerint azonos módon a megsemmisített törvény rendelkezéseivel – a házasságra vonatkozó szabályokat terjeszti ki olyképpen, hogy nem csak a Csjt., hanem minden más olyan jogszabályhely alkalmazandó a bejegyzett élettársakra is, ahol házasságra, házastársakra, özvegy, vagy elvált személyre utaló rendelkezés található.

A hivatkozott AB határozat ismételten és hangsúlyosan kifejtette, hogy egyrésztől a jogalkotónak lehetőségében áll az élettársi viszonyok önálló szabályozása, beleértve az azonos nemű személyek ilyen kapcsolatának törvényi szintű rendezését is, másrésztől azonban nem sértheti az Alkotmány 15.§-ában foglalt házasság- és családvédő alapjogot, tehát nem válhat a házassággal összetévesztésig hasonlatos jogintézménnyé. Amint azt a határozat egyértelműen kifejtette, a szabályozás során tételesen végig kell kísérni a rendezni kívánt élettársi kapcsolat egyes számba vehető jogosultságait és kötelezettségeit, a várható joghatásokat és következményeket. Ennek eredményeként a törvényben mindezt önállóan lehet és kell rendezni, aminek körében az sem kizárt, hogy egyeseket – amelyek arra alkalmasak – átemelnek a hatályos és a házasságra vonatkozó rendelkezésekből. Ugyanazt a kifogásolt törvényalkotási módszert alkalmazni azonban, amelyet már egyszer az Alkotmánybíróság súlyos kifogás tárgyává tett, és aminek következményeként két, egymástól különböző, és alkotmányjogilag nem azonos módon védett jogintézmény egymással összemoshatóvá válik, számomra megdöbbenő, és egyben súlyosan alkotmányértőnek is tekintem.

Hangsúlyozom, hogy az AB határozat indokolásának felhívott részei mind az azonos nemű, mind pedig a különmemű párkapcsolatok szabályozására kiterjedtek; azzal tehát, hogy az indítvány tárgyává tett törvény hatálya – a bejegyzett élettársi kapcsolat tekintetében – csak az azonos nemű személyekre terjed ki, a szabályozás alkotmányellenes voltára nincs kihatással, sőt, az AB határozat ismeretében a szabályozásnak ez a módja még inkább elutasítandó.

A 154/2008(XII.17.) AB határozat hivatkozott arra, hogy „az Alkotmány ... a legmagasabb szintű jogforrás a jogrendszerben, törvényi szinten tehát nem lehet alkotmányos intézményekkel azonos, új intézményeket létrehozni.”

Álláspontom szerint ez a jogalkotói megoldás lényegét tekintve – nemcsak a 2007. évi CLXXXIV. tv., hanem a 2009. évi XXIX. tv. megalkotása során is – az Alkotmány megkerülését eredményezi, így súlyosan sérül az Alkotmány 2.§ (1) bek-ben rögzített jogállamiság elve.

A hivatkozott AB határozat rámutatott arra is, hogy a korábban megsemmisített 2007. évi CLXXXIV. tv-nek az a szabályozási módszere, amely szerint különösebb körülmények és mérlegelés nélkül minden, a házasságra, házastársakra, özvegy és elvált személyekre vonatkozó

rendelkezés hatályát kiterjesztette a bejegyzett élettársakra is, „...a megkülönböztetés indokolatlan hiánya az Alkotmány 70/A.§-ában deklarált alkotmányos egyenlőség sérelméhez vezet.” Mivel a jogalkotó pontosan ugyanezzel a módszerrel élt a sérelmezett törvény esetében is, ez az alkotmányos sérelem mindkét törvény esetében egyaránt fennáll – függetlenül attól, hogy azonos neműek, vagy különeműek kapcsolatát szabályozza.

Elfogadom, és támogatom az Alkotmánybíróságnak azt az állásfoglalását, miszerint „az azonos nemű személyek számára azonban, akik az Alkotmány alapján házasságot nem köthetnek, a jogalkotónak az Alkotmány korlátai között biztosítania kell egymás irányában a házastársakéhoz hasonló olyan jogállást, amely az egyenlő méltóságú személyként kezelésüket biztosítja.” Az AB határozat indokolásából azonban egyértelműen az is megállapítható, hogy ezzel az alkotmányos lehetőséggel a jogalkotó szintén csak alkotmányos korlátai között élhet. Abban az esetben pedig, ha – akár az azonos nemű, akár a különemű felek esetében – „a bejegyzett élettársi közösség jogintézményét a lényeges tartalom (joghatások) tekintetében azonossá teszi a házassággal...”, sérti az Alkotmány már felhívott szakaszait.

Hivatkozom végül a 154/2008(XII.17.) AB határozat egyik párhuzamos indokolását megfogalmazó Dr. Kiss László alkotmánybíró által rögzítettekre, amely szerint pontosan meghatározhat(and)ó feltételei vannak „az azonos neműek „házassághoz hasonló” élettársi kapcsolatait újrászabályozó törvény alkotmányosságá”-nak, és pedig függetlenül attól, hogy a feltételeket maga a határozat kifejti-e vagy sem. Véleményem szerint azonban e korlátok és feltételek az AB határozatból egyértelműen megállapíthatók, valamint az is, hogy a jogalkotó e korlátokat teljességgel figyelmen kívül hagyta.

Az előadottak alapján kezdeményezem a 2009. évi XXIX.tv. egészének megsemmisítését.

